

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในจังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางฉัตรฎิฎาพร แสงสุวรรณ

ปริญญา

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ ดร.อลงกรณ์ คุตระกุล

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงกลไกการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งกระบวนการ ขั้นตอนการพัฒนา และวิธีการดำเนินงาน ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างไร และปัจจัยใดที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ทั้งสามหมู่บ้าน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า มีปัจจัยสำคัญและน่าศึกษา โดยเฉพาะปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบทั้งสามหมู่บ้าน เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 3 กลุ่ม คือกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กลุ่มแกนนำหมู่บ้าน ประชาชน/คณะกรรมการกลุ่มองค์กรฯต่างๆ ในหมู่บ้าน และกลุ่มครอบครัวพัฒนาจากหมู่บ้านต้นแบบทั้งสามหมู่บ้าน ผลการศึกษาพบว่า

บ้านแม่ใจใต้ หมู่ที่ 7 ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหมู่บ้านที่เป็นสังคมประชาธิปไตย ผู้นำหมู่บ้านเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีการบริหารจัดการชุมชนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม มีลักษณะการปกครองหมู่บ้านแบบคุ้มบ้าน โดยแบ่งออกเป็น 11 คุ้ม มีกรรมการคุ้มดูแลครัวเรือน 20-25 ครัวเรือน จึงมีการรูปแบบการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยระบบคุ้มบ้าน โดยการนำแกนนำ/ปราชญ์ ร่วมกันส่งเสริมครอบครัวพัฒนาและขยายผลต่อไปยังครอบครัวอื่นๆ ต่อไป

บ้านหม้อ หมู่ที่ 12 ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหมู่บ้านขนาดเล็ก มีลักษณะการปกครองมีการบริหารจัดการในรูปแบบของคณะกรรมการหมู่บ้าน แบ่งเป็นฝ่ายต่างๆ ถึงแม้จะมีการแบ่งเป็นคุ้มบ้าน 4 คุ้มบ้านบนพื้นฐานระบบเครือญาติและวัฒนธรรมไทยอย่างเหนียวแน่น บ้านหม้อยังมีการบริหารจัดการโดยผู้นำและคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีความเสียสละ มีจิต

อาสาและยังมีข้าราชการในหมู่บ้านที่เกษียณอายุแล้วเป็นที่ปรึกษาในการปฏิบัติงาน จึงมีการขับเคลื่อนแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมครอบครัวพัฒนาขยายผลไปยังครอบครัวอื่นๆ โดยคณะกรรมการหมู่บ้าน

บ้านสบวิน หมู่ที่ 9 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหมู่บ้านขนาดกลาง ที่มีลักษณะการปกครองโดยผู้นำหมู่บ้านและแกนนำที่มีความเสียสละ บ้านสบวิน แบ่งการปกครองเป็นคุ้มบ้าน 4 คุ้มและมีหัวหน้าคุ้ม กรรมการคุ้มๆละ 7 คนดูแลสมาชิกในคุ้ม บ้านสบวินเป็นหมู่บ้านที่มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ จึงมีกลวิธีในการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนก็คือ การใช้ป่าชุมชนเป็นสะพานสู่ความร่วมมืออย่างแข็งขันในการพัฒนาชุมชนในมิติต่างๆ โดยครอบครัวพัฒนา มาจากการคัดเลือกของประชาชนในหมู่บ้านด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมไม่ใช่มาจากแกนนำชุมชน

ผลสำเร็จการขับเคลื่อนการพัฒนา วิธีการ และขั้นตอนการพัฒนาที่ส่งผลถึงความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบของสามหมู่บ้าน นั้น พบได้จากการที่ประชาชนตระหนักและเน้นการพึ่งพาตนเอง การสร้างพลังชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรต่างๆ ภายในหมู่บ้าน พร้อมด้วยพลังของภาคีการพัฒนา พลังของครอบครัวพัฒนา และพลังของประชาชนในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นกลไกในการสร้างความเข้มแข็งในชุมชนนั้นๆ มีการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่หมู่บ้าน บนพื้นฐานระบบเครือญาติ วัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดกันมาอย่างเหนียวแน่น

Independent Study Title	The Achievement of an Implementation of the Philosophy of Sufficiency Economy in Sufficiency-Economy-Based Model Villages in Chiang Mai Province
Author	Mrs. Natdaporn Sangsuwan
Degree	Master of Public Administration
Independent Study Advisor	Lecturer Dr. Alongkorn Khutrakun

ABSTRACT

This study investigated how the implementation processes (including development and operation processes) of the philosophy of sufficiency economy created knowledge and understanding as well as how it was integrated in the daily life of the people in the sufficiency-economy-based villages. Another objective of the study was to study the factors affecting the achievement of the implementation. This qualitative study employed interview and participatory observation data collection methods from 3 groups of participants including officers, village leaders (chairs and committees) and families from 3 model villages.

The study revealed that:

Mai Jai Tai Village, Moo 7, Vieng Sub-district, Fang District, Chiang Mai, was a democratic society. Its discerning leader used participatory management. The village was divided into 11 residences, about 20-25 households each. The residences implemented the philosophy of sufficiency economy to support family development.

Mor Village, Moo 12, Ban Pai Sub-district, San Sai District, Chiang Mai, was a small village governed by the village committee administration. Though the village was divided into 4 residences, the village relied strictly on system of relative and the Thai traditions. Mor Village was managed by the sacrificing leader and committee. The retired civil servants also supervised the management. Thus, there was the implementation of the philosophy of sufficiency economy, by the committee, to support family development.

Sobwin Village, Moo 9, Mae Win Sub-district, Maewang District, Chiang Mai Province, was a medium size village and governed by sacrificing leader and committee. Sobwin Village was divided into 4 residences with 7 committee members for each residence. The village had abundant natural resources and environment. Thus, the community forest was used as a means to strengthen the community in many dimensions. Furthermore, the developed-family model was chosen through the participation of the people in the community (not from the leaders).

It can be concluded that the implementation of the philosophy of sufficiency economy in sufficiency-economy-based model villages was achieved through the system of relatives and the Thai traditions. In addition, the locals became aware of the concept of self-sufficient; the empowerment of the community, community leaders, local organizations; and the power from development parties, developed-families and the locals. These factors were the mechanics to strengthen the community in terms of the utilization of the philosophy and the economy.